

TRIBUNA SATELOR ♦ TRIBUNA SATELOR ♦ TRIBUNA SATELOR

La Sadu, unde ritmurile contemporane consolidează bunele tradiții

O dată intrat în biroul primarului din Sadu, ai cu ușurință revelația coordonatelor pe care se află această comună românească, cu oameni harnici și avuți, ocupați și dinamici, dar și ospitalieri și buni păstrători ai tradițiilor moștenite de la strămoși. Pe latura din stânga încăperii, privită de la intrare, domină tabloul marelui cârturar și umanist român și european Ioan Inocențiu Micu (Clain), pentru ca, puțin mai încolo, privirea să-ți fie atrasă de un computer și o imprimantă.

Întâmplătoare sau voită, această alăturare te poartă imediat cu gândul la unul din elementele fundamentale ale spiritualității sădenilor, o remarcabilă și perpetuă simbioză dinamică între solidele rădăcini ale trecutului și voia de a fi în frunte, în pas cu vremurile de acum și cele ce vor mai urma.

Drumul ce vine din Cisnădie, scăpat de chingile dealurilor printre care șerpuieste, la Tocile, își dezvăluie privirii, din acest loc, o vale largă și domoală, o invitație parcă la un respiro obligatoriu înainte de a începe periplul spre apropiata și spectaculoasă zonă montană. De aici, de la punctul numit Tocile, și până la intrarea în comună, vile luxoase, nou construite, își etalează frumusețea, certificând și bunul gust al proprietarilor și fantezia meșterilor ce au știut să facă din combinația lemn-piatră zidire trairică și plăcută, din care transpare ușor bucuria de a citi a românului. În perioadă de criză și dure-roase transformări, totuși, câte ceva se mișcă. Oamenii construiesc, și construiesc frumos, conturând o zonă ce în viitor poate deveni o veritabilă atracție turistică și, poate, mai mult, reședința celor ce, sătui până peste cap de zburciumul orașului, vor alege liniștea senină și reconfortantă a zonei, drept loc de reședință.

Locuiesc în Sadu 2.672 de suflete, în 742 de case, alte 13 amplasamente așteptând, deja, freamătul șantierului.

Oamenii locului, cei care nu fac naveta la Cisnădie sau Sibiu, în industrie, sunt recunoscuți drept pricepuți crescători de animale. Îmi amintesc cum, cu mulți ani

în urmă, prin 1973, însoțind un grup de scriitori în zonă, a trebuit să oprim microbuzul pentru că trecea ciurda satului. Rememorez și astăzi cu plăcere mirarea sinceră și satisfacția nedisimulată a condeierilor ce se aflau în vizită în județul nostru, la vederea numărului mare de animale frumoase, sănătoase și bine îngrijite. Și astăzi, sădenii își onorează statutul de destoinici crescători de animale. Stau măturie acestei afirmații cele 910 capete de bovine și bubaline, 644 porcine, 11.170 ovine, 406 cabaline, 5.815 păsări, înregistrate la Camera Agricolă în ultima zi a lunii iunie. Cu laptele au fost ceva probleme care, însă, s-au rezolvat prin intermediul unui întreprinzător particular. De menționat și consumul ridicat de gospodărie - 816 hl; oamenii știu nu numai să se hrănească bine, dar produc și apreciate brânzeturi pe care le desfac în piețele Sibiului sau ale altor localități.

Privatizarea și-a făcut loc foarte ușor aici, fericita lipsă a colectivizării păstrând intacte mentalitățile sănătoase de proprietar. În comună, ființează 30 de societăți comerciale cu capital privat. Spre lauda lor, sădenii au rezolvat problema producerii și desfacerii pâinii, a apei curente și, foarte curând, a gazului metan.

Cu toate acestea, dar numai aparent paradoxal, sădenii sunt destoinici păstrători și continuatori ai tradițiilor strămoșești, oameni crescuți și educați în spiritul trairic al ortodoxiei, iubitori de Dumnezeu și cinstitori ai bisericii românești tradiționale. Frumosele costume populare ale zonei nu au devenit obiecte de "ladă"; la zile de sărbătoare, locuitorii comunei îmbrăcându-le și purtându-le cu cel mai autentic sentiment de patriotism.

La Sadu, zidurile ce vor veni au solidă temelie într-un trecut de glorie și un prezent ce refuză statul pe loc. Dar aici, viitorul pare mai apropiat decât în alte părți și asta, întrucât tinerii nu părăsesc localitatea. Bunăstarea și perspectiva și-au pus și aici, cum era firesc, pecetea.

Foto: Vasile SPĂTAR

Decisiv, spre topul calității

"Atestată documentar cam pe la 1800, manufactura profilată pe producerea băuturilor spirtoase a evoluat în timp, devenind în perioada interbelică o fabrică de bere ale cărei produse concureau cu faimoasele mărci de bere Luther, Grivița sau Azuga" - ne-a informat doamna director general, ing. Ștefania Barbu, actuala președintă a Consiliului de Administrație al S.C. "Bere Sadu" S.A., la începutul aceleiași reportaj.

Vrând să cunoaștem cât mai multe lucruri despre această unitate economică, am apelat la amabilitatea doamnei directoare, care ne-a precizat faptul că, după "naționalizare", fabrica de bere din Sadu s-a extins, iar după 1976, prin investițiile succesive aplicate, au fost modernizate capacitățile de producție, ajungând ca astăzi unitatea să producă 220 mii hl/an bere. Modernizarea putea să continue, dar după înființarea Centralei berii, fabrica din Sadu a ajuns o secție a întreprinderii "Treii Stejari" din Sibiu, iar alocațiile necesare investițiilor au fost stopate.

După evenimentele din decembrie 1989, secția Sadu s-a separat de întreprinderea "mamă", devenind o unitate desine-stătătoare. Economia de piață lansată cu "tobe și trâmbițe" de mai-marii momentului a prins rădăcini și în mentalitatea angajaților din această fabrică, care, îmbrățișând metoda MEBO, în luna aprilie 1995, s-au privatizat.

După această acțiune, ne spunea doamna directoare, mentalitatea angajaților față de această unitate s-a schimbat radical, în sensul pozitiv al cuvântului, ajungându-se ca societatea comercială să poată îmbutelia 80 mii de sticle cu bere

BINDER BIER pe schimb, lucrându-se cu două linii de îmbuteliere.

Materializarea atitudinii pozitive față de muncă a făcut ca, la ora actuală, salariul mediu al angajaților să fie estimat la 200.000 lei/lună, cu perspective de majorare. Cuvântul de ordine în această unitate fiind: "Calitatea mai presus de toate!" a făcut ca, într-un termen record, să se realizeze "pasteurizatorul", care face ca, în curând, pe piața berii să apară și noul produs de bere pasteurizată, într-o prezentare de excepție.

Greutățile cu care se confruntă unitatea rezidă în aceea că încă nu s-a putut înființa o fabrică de malț, această componentă a berii achiziționându-se atât din țară, cât și din străinătate, la prețuri ridicate.

Piața de desfacere este încă limitată. Pe lângă beneficiarii de tradiție din județele Prahova, Vâlcea și Olt, se mai livrează bere în 25 de județe din țară, însă în cantități care nu satisfac pretențiile societății.

Pentru a ridica producția cantitativ, dar mai ales calitativ, asociații și-au propus ca, în funcție de beneficiile ce se vor realiza, să investească în schimbarea sistemului de filtrare, în vederea stabilizării biologice a berii nepasteurizate, modernizarea centralei termice prin introducerea cazanelor de abur, care vor funcționa atât pe combustibil lichid, cât și cu gaz metan, precum și alte dotări care să ridice rentabilitatea unității.

Plecând din această fabrică, am avut sentimentul că lucrurile sunt pe calea cea bună și, cu toate că drumul este lung, încă, și anevoios, competetul colectiv de muncă îl va birui.

Viața spirituală în plin proces de renaștere

Prin fața Școlii Generale din Sadu nimeni n-ar trebui să treacă fără a se opri măcar o clipă. Instituția școlară, întemeiată cu 212 ani în urmă, a găzduit pe băncile sale ilustre personalități ale culturii românești, vajnici luptători pentru drepturile naturale ale românilor din Transilvania. Pătrunzând, cu smerenie, în incintă aștepti parcă, dintr-un loc sau altul, să auzi pașii sau vocea uneia dintre marile personalități ale neamului, născute la Sadu.

Astăzi, datorită prietenilor sădenilor din orașul olandez Goor, cu care localitatea este înfrățită, școlile de clasă sunt dotate cu bănci și table moderne și funcționale, școala mai având în dotare și un televizor color. Aceeași generozitate au dovedit-o olandezii și în ceea ce privește grădinița. Astfel, cei 120 de preșcolari, precum și cei 300 de elevi ai claselor I-VIII au condiții optime pentru învățatură, sub "bagheta magică" a unor competente și înimoase cadre didactice, în totalitate calificate.

După o perioadă în care a fost aproape total neglijat, odată cu numirea noului director, Căminul Cultural din localitate (cel nou), începe, treptat, să-și reintre în "drepturi". Au fost făcute lucrări de consolidare, a fost reparată scena, înlocuită dușumeaua și refăcute împrejmuirile. Tot cu sprijinul celor din Goor (Olanda), așezământul de cultură a fost dotat cu televizor color și video, stație de amplificare și microfoane. Amenajările vor continua, concomitent cu aducerea Căminului Cultural la starea de normalitate în ceea ce privește oferta culturală. A fost reconfortant, de asemenea, să constatăm că biblioteca comunală funcționează, în pofida multor greutăți, între care cea mai mare o reprezintă posibilitățile reduse de completare a colecțiilor.

Vechiul cămin cultural s-a dărâmat. Dar sădenii caută soluții pentru a ridica din nou edificiul, cu gândul de a-i largi și diversifica funcționalitatea. Se dorește o mică sală de sport și spațiile necesare pentru ocazii festive.

Noi nu putem decât să le urăm succes în aceste nobile îndeletniciri și obligații. Nobile obligații, dacă ne gândim numai la faptul că de aici au pornit spre Panteonul culturii și științei românești și universale Inocențiu și Samuil Micu sau Ioan Piuari Molnar.

Pagină realizată de Octavian Rusu și Titus Dunăreanu

"Cu sădenii, oameni harnici, gospodari și înțelepți, nu există greutăți insurmontabile"

- Domnule primar, vă mărturisesc, cu bucurie, că reînălțarea noastră cu localitatea pe care o conduceți ne-a relevat semnele prosperității. În actualele condiții economico-sociale nu este puțin.

- Vă mulțumesc pentru apreciere și dacă așa se vede comuna noastră de un "ochi neobosit", atunci trebuie să spun că marea merit aparține sădenilor, oameni harnici și gospodari, pricepuți și plini de inițiativă. Pe mine, ca primar, mă bucură solicitările pentru construcții noi și le sprijin cu toate puterile. Am reușit, de altfel, să scoatem un trup de teren pentru construcții noi.

- Vedeți, în perspectivă, și posibilitatea ca Sadu și împrejurimile să devină un sat de vacanță?

- De ce nu? Drumurile, până în comună, sunt bune, zona este deosebit de frumoasă și spectaculoasă, iar cei care se vor sătura de viața la bloc vor lua drumul muntelui. Mai mult, am scos 8 ha de teren în perspectiva amenajării unei zone turistice. Desigur, lucrurile nu sunt deloc simple, dacă avem în vedere că trebuie găsiți investitori foarte puternici.

* interviu cu dl. Ioan LOTREAN, primarul comunei Sadu *

- Care considerați că este cea mai importantă realizare a dumneavoastră de când sunteți primarul acestei comune?

- Fără dubii, introducerea gazului metan. Peste aproximativ o lună de zile, vă invităm la "tăierea panglicii". A fost nu numai o investiție foarte serioasă, dar și un volum de muncă apreciabil. De la cetățeni am încasat o cotă parte de 640.000 lei de familie. Efortul făcut de la buget, numai în anul acesta, se cifrează la 28.800.000 lei. Greutățile au fost numeroase, dar nu de netrecut. Iată, spre exemplu, nouă abia acum ni s-a deschis finanțarea, dar suntem aproape gata cu lucrările. Bineînțeles că suntem datori la S.C. Construcții, companie căreia vreau să-i mulțumesc pentru înțelegerea de care a dat dovadă. Lucrările au început anul trecut în august și cuprind 12 km de rețea și o stație de reglare.

- Și cu apa stați bine?

- Bine și nu prea. Este adevărat că apa curentă este introdusă în toată comuna, dar în partea de sus a localității conductele sunt subdimensionate și nu sunt pozate la adâncime. Din

această cauză, apa ajunge mai greu în zona respectivă iar iarna, când e gerul mare, deloc, deoarece îngheață. Avem speranța că, odată cu construirea stației de tratare a apei pentru sursa Sadu, care va fi suportată financiar de RAGCL Sibiu, să putem și noi rezolva definitiv problema apei.

- Cu telefonii, însă, nu prea s-a avansat.

- Am solicitat și continuăm să solicităm automatizarea telefonică, de ea depinzând, în mare măsură, creșterea prosperității economice a comunei și viitorul ei turistic.

- Și-au primit oamenii pădurile?

- La noi, este o situație puțin deosebită, cetățenii comunei nu au avut titluri de proprietate asupra pădurii. O parte a acesteia aparținut comunei, dar a fost preluată de Ocolul Silvic. Am obținut, în schimb, munții, pentru pășunat. Intenționăm să curățăm pășunile și să valorificăm lemnul existent.

- Domnule primar, comuna Sadu este renumită, între altele, și prin excelența sa formație artistică de fluierași, aflată mulți ani la rând, în

topul formațiilor de gen. Mai există ea?

- Mai există, nu în componența ei maximă. Avem 8 fluierași, angajați în cadrul Ansamblului profesionist "Cindrelul - Junii Sibiului", pe care publicul sibian i-a putut vedea cu ocazia prezentării spectacolului "Nunta ciobănească". Ne gândim la revigorarea vechii formații tocmai, prin acest nucleu care a rezistat.

- Cum ați vedea dumneavoastră o viitoare zonă turistică Sadu?

- Vile cochete și confortabile, campinguri și parcări, drumuri de acces, bazine de înot, o telecabină spre Prejba, teleschiuri spre părțile naturale care se găsesc din abundență, unități moderne - chiar dacă în stil tradițional - de alimentație publică, pentru buzurarul fiecăruia.

- Ar fi minunat. Oricum, eu vă doresc să aveți tăria să nu renunțați la acest vis frumos.

- Nu, nu am să renunț, încercând în continuare să atrag atenția asupra acestei zone extrem de propice pentru turism. Poate ne vor ajuta și oamenii de afaceri cărora le va cădea ziarul dumneavoastră în mână...

- Vă mulțumim și vă urăm succes!